

دبیرستان نمونه دولتی ابوعلی سینا

امتحانات: نوبت اول

تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۱/۲

مدت زمان: ۷۵ دقیقه

تعداد صفحات: ۳

دبیرستان نمونه دولتی ابوعلی سینا متوسطه دوم

رشته: انسانی

پایه: یازدهم

امتحان: علوم و فنون ادبی ۲

نام و نام خانوادگی:

کلاس:

شماره صندلی:

نام دبیر: آقای محمدی

ردیف	الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)	شماره
۱	درستی یا نادرستی عبارت های زیر را با «د»، «ن» مشخص کنید. الف) نثر کتاب تاریخ جهانگشا ساده است. ب) حافظ از شاعران سرآمد قرن هشتم است که با تلفیق عشق و عرفان، غزل فارسی را به کمال رسانید.	۰/۵
۲	جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید. الف) سبک عراقی به مدت سال، سبک غالب متون ادب فارسی بود. ب) جامی در کتاب خود نیز شیوه تذکره الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد. پ) شاعری است که غزل های او بر حافظ تأثیر گذار بوده است .	۰/۷۵
۳	«المعجم فی معاییر اشعار العجم» اثر کیست و موضوع آن چیست؟	۰/۵
۴	دلایل نام گذاری سبک عراقی به این نام چه بود؟ (ذکر یک دلیل کافی است.)	۰/۲۵
ب) سبک شناسی (۲ نمره)		
۵	مهمترین ویژگی زبانی سبک عراقی کدام گزینه است؟ الف) به کار گیری نشانه «مر» در کنار مفعول ب) جایگزین شدن حرف «در» به جای اندر پ) در هم آمیختگی مختصات کهنه و نو ت) به کار گیری لغات عربی به جای لغات فارسی	۰/۲۵
۶	هریک از موارد زیر جزء کدام یک از قلمرو های (زبانی ، ادبی یا فکری) شعر سبک عراقی است؟ الف) قصیده از رونق افتاد و غزل عاشقانه و عارفانه رواج یافت: ب) «می» اندک اندک جای «همی» را گرفته است : پ) ذهن گرایی یا توجه به دنیای درون:	۰/۷۵
۷	علم بیان دارای چند شاخه است؟ نام ببرید.	۰/۵
۸	کوتاه پاسخ دهید: الف) نام قدیمی ترین کتاب تاریخ نوشته شده درباره تیمور: ب) در قرن ششم چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر بازمی نوشتند.	۰/۵
ج (موسیقی شعر) ۶ نمره)		
۹	وزن واژه کدام یک از موارد زیر نادرست است؟ درست آن را بنویسید. الف) شهادت: فعولن ب) با گهران: مفتعلن پ) نمی گویم: فاعلاتن ت) دری بگشا: مفاعیلن	۱

۱۰	مصراع دوم از بیت زیر را متناسب با پایه های آوایی تفکیک کنید، سپس وزن آنها را بنویسید. به گیتی هر کجا درد دلی بود / به هم کردند و عشقش نام کردند	۲	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>پایه آوایی</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>وزن</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>نشانه هجایی ۱</td></tr></table>																		پایه آوایی																		وزن																		نشانه هجایی ۱
																	پایه آوایی																																								
																	وزن																																								
																	نشانه هجایی ۱																																								
۱۱	نام رکن های معادل هجاهای زیر را بنویسید. (الف) «U – –» (ب) «U – –»	۱																																																							
۱۲	با خوانش درست ابیات، مرز پایه های آوایی یا ارکان آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید: قطره تویی بحر تویی لطف تویی قهر تویی / قند تویی زهر تویی بیش میزار مرا	۱	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>																																																						
۱۳	بیت زیر از چه پایه ای پدید آمده است؟ (مفتعلن، فاعلاتن ...) هر که می‌ورزد درختی در سرابستان معنی / بیخش اندر دل نشاند تخمش اندر جان بکارد	۰/۵																																																							
۱۴	مشخص کنید مصراع نخست بیت زیر، سه پایه ای است یا چهار پایه ای؟ من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بدحالان و خوشحالان شدم	۰/۵																																																							
(د) زیبایی شناسی (۶ نمره)																																																									
۱۵	در مثال های زیر، مشابه به را مشخص نمایید و بنویسید نوع تشبیه گسترده است یا فشرده؟ (الف) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم؛ ولی / گوش کشیده است، از آن گوش به من نمی کند (ب) تو چو شمعی از او هراسان باش / کاؤل، آتش ز شمع سر سوزد. (پ) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی	۱/۵																																																							
۱۶	در هر یک از نمونه های زیر کدام یک از ارکان تشبیه محذوف است؟ (الف) مرا، کز جام عشقت مست گشتم / وصال و هجر یکسان می نماید. (ب) چو دریای خون شد همه دشت و راغ.	۰/۵																																																							
۱۷	در عبارت زیر «مشبه» و «مشبه به» و «ادات تشبیه» را مشخص کنید. «در پیش جمال او دم طاووس به پر زاغ مانستی»	۰/۷۵																																																							
۱۸	نام پایه تشبیه مشخص شده را بنویسید . (الف) مرا در دل درخت مهربانی / به چه ماند؟ به سرو بوستانی (ب) آتش خشم، اول در خداوند خشم افتد پس آنگه به خصم رسد یا نرسد.	۰/۵																																																							
۱۹	در کدام یک از مصراع های زیر واژه «جهان» معنای «مجازی» و در کدام یک معنای «حقیقی» دارد؟ (الف) خروشی برآمد ز دشت و ز شهر / غم آمد جهان را از آن کار بهر. (ب) جهان ای پسر ملک جاوید نیست.	۰/۵																																																							

۲۰	در نمونه های زیر قرینه مجاز را مشخص کنید؛ سپس مفهوم مجازی واژه های مشخص شده را بنویسید. (الف) حالا کلاس سخت در خنده فرو رفته بود. (ب) جهان خوردم و کارها راندم. (پ) به یاد روی شیرین بیت می گفت / چو آتش تیشه می زد، کوه می سفت	۱/۵
۲۱	معنای مجازی واژه های مشخص شده را بنویسید. (الف) برو ای گدای مسکین در خانه علی زن / که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را (ب) چشمه خورشید تویی، سایه گه بید منم / چون که زدی بر سر من پست و گدازنده شدم (پ) درخت تو گر بار دانش بگیرد / به زیرآوری چرخ نیلوفری را	۰/۷۵
(ه) نقد و تحلیل شعر و نثر (۴ نمره)		
۲۲	اشعار زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. آن یکی آمد در یاری بزد گفت من؛ گفتش برو هنگام نیست خام را جز آتش هجر و فراق رفت آن مسکین و سالی در سفر پخته شد آن سوخته؛ پس بازگشت حلقه زد بر در به صد ترس و ادب بانگ زد یارش که بر در کیست آن (الف) سه مورد از ویژگیهای زبانی ابیات بالا را بنویسید؟ (ب) ویژگی فکری حاکم بر شعر چیست؟ (ج) سه ویژگی ادبی شعر را بنویسید.	۲
۲۳	یک مورد از ویژگیهای فکری و یک مورد از ویژگیهای ادبی بیت زیر را بنویسید. «آتش است آب دیده مظلوم/ چون روان گشت، خشک و تر سوزد»	۱
۲۴	متن زیر را از نظر زیبایی شناسی بررسی کنید. (چهار آرایه غیر تکراری) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.	۱
	تنت به ناز طیبیان نیازمند مباد.	جمع نمرات ۲۰

دبیرستان نمونه دولتی ابوعلی سینا

ردیف	الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)	شماره																																																
۱	درستی یا نادرستی عبارت های زیر را با «د»، «ن» مشخص کنید. الف) نادرست (۰/۵) ب) درست (۰/۵)	۰/۵																																																
۲	جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید. الف) ۳۰۰ (۰/۵) ب) نفحات الانس (۰/۵) پ) خواجوی کرمانی (۰/۵)	۰/۷۵																																																
۳	شمس قیس رازی (۰/۲۵) / علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر (۰/۲۵)	۰/۵																																																
۴	دلایل نام گذاری سبک عراقی این است که بعد از حمله مغول کانون های فرهنگی از خراسان به عراق عجم منتقل شد. (۰/۲۵)	۰/۲۵																																																
ب) سبک شناسی (۲ نمره)																																																		
۵	پ) در هم آمیختگی مختصات کهنه و نو (۰/۲۵)	۰/۲۵																																																
۶	هریک از موارد زیر کدام قلمرو های شعر سبک عراقی را نشان می دهد ؟ (زبانی ، ادبی یا فکری) الف) ادبی (۰/۲۵) ب) زبانی (۰/۲۵) پ) فکری (۰/۲۵)	۰/۷۵																																																
۷	- تشبیه، مجاز، (۰/۲۵) استعاره و کنایه (۰/۲۵)	۰/۵																																																
۸	کوتاه پاسخ دهید: الف) ظفرنامه شامی (۰/۲۵) ب) فنی (۰/۲۵)	۰/۵																																																
ج) موسیقی شعر (۶ نمره)																																																		
۹	پ) نمی گویم (۰/۵): مفاعیلن (۰/۵)	۱																																																
۱۰	یک مصراع از بیت زیر را متناسب با پایه های آوایی تفکیک کنید، سپس وزن آنها را بنویسید. به گیتی هر کجا درد دلی بود / به هم کردند و عشقش نام کردند	۲																																																
<table><tr><td>پایه آوایی</td><td>ب</td><td>گی</td><td>تی</td><td>هر</td><td>ک</td><td>جا</td><td>در</td><td>د</td><td>د</td><td>لی</td><td>بود</td></tr><tr><td>پایه آوایی</td><td>ب</td><td>هم</td><td>کر</td><td>دن</td><td>د</td><td>عش</td><td>قش</td><td>نا</td><td>م</td><td>کر</td><td>دند</td></tr><tr><td>وزن</td><td colspan="3">مفاعیلن</td><td colspan="3">مفاعیلن</td><td colspan="5">مفاعی</td></tr><tr><td>نشانه هجایی ۱</td><td colspan="3">— — — U</td><td colspan="3">— — — U</td><td colspan="5">— — U</td></tr></table>			پایه آوایی	ب	گی	تی	هر	ک	جا	در	د	د	لی	بود	پایه آوایی	ب	هم	کر	دن	د	عش	قش	نا	م	کر	دند	وزن	مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعی					نشانه هجایی ۱	— — — U			— — — U			— — U				
پایه آوایی	ب	گی	تی	هر	ک	جا	در	د	د	لی	بود																																							
پایه آوایی	ب	هم	کر	دن	د	عش	قش	نا	م	کر	دند																																							
وزن	مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعی																																											
نشانه هجایی ۱	— — — U			— — — U			— — U																																											
۱۱	الف) فعولن (۰/۵) ب) فاعلاتن (۰/۵)	۱																																																

۱	<table><tr><td>ق ت ی</td><td>ل ف ت ی</td><td>ب ح ر ت ی</td><td>ق ت ی</td></tr><tr><td>ق ن د ت ی</td><td>ب ی ش م ی ا</td><td>ز ه ر ت ی</td><td>ز ا ر م ر ا</td></tr></table>	ق ت ی	ل ف ت ی	ب ح ر ت ی	ق ت ی	ق ن د ت ی	ب ی ش م ی ا	ز ه ر ت ی	ز ا ر م ر ا	۱۲
ق ت ی	ل ف ت ی	ب ح ر ت ی	ق ت ی							
ق ن د ت ی	ب ی ش م ی ا	ز ه ر ت ی	ز ا ر م ر ا							
۰/۵	فاعلاتن (۰/۵)	۱۳								
۰/۵	سه پایه آوایی (۰/۵)	۱۴								
(د) زیبایی شناسی (۶ نمره)										
۱/۵	در مثال های زیر، تشبیه را مشخص نمایید و بنویسید نوع تشبیه گسترده است یا فشرده؟ (الف) مشبه به: کمان (۰/۲۵): فشرده (۰/۲۵) (ب) مشبه به: شمع (۰/۲۵): گسترده (۰/۲۵) (پ) مشبه به: مس (۰/۲۵): فشرده (۰/۲۵) یا مشبه به: مردان ره؛ گسترده	۱۵								
۰/۵	در هر یک از نمونه های زیر کدام یک از ارکان تشبیه محذوف است؟ (الف) ادات تشبیه (۰/۲۵) (ب) وجه شبه (۰/۲۵)	۱۶								
۰/۲۵	دم طاووس: مشبه (۰/۲۵) / پر زاغ: مشبه به (۰/۲۵) / مانستی: ادات تشبیه (۰/۲۵)	۱۷								
۰/۵	(الف) سرو بوستانی: مشبه به (۰/۲۵) (ب) مشبه (۰/۲۵)	۱۸								
۰/۵	در کدام یک از مصراع های زیر واژه «جهان» معنای «مجازی» و در کدام یک معنای «حقیقی» دارد؟ (الف) مجازی (۰/۲۵) (ب) حقیقی (۰/۲۵)	۱۹								
۱/۵	(الف) قرینه: خنده (۰/۲۵) / کلاس: دانش آموزان (۰/۲۵) (ب) قرینه: خوردم (۰/۲۵) / جهان: نعمت های جهان (۰/۲۵) (پ) قرینه: می گفت (۰/۲۵) / بیت: شعر (۰/۲۵)	۲۰								
۰/۲۵	معنای مجازی واژه های مشخص شده را بنویسید. (الف) نگین: انگشتر (۰/۲۵) (ب) سر: وجود (۰/۲۵) (پ) چرخ: آسمان (۰/۲۵)	۲۱								
(ه) نقد و تحلیل شعر و نثر (۴ نمره)										
۲	اشعار زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. (الف) معتمد: مورد اعتماد (۰/۲۵) / زبان ساده (۰/۲۵) / واژگان عربی آن اندک. (۰/۲۵) (ب) عشق و عرفان (۰/۲۵) و پیروی از پیر (۰/۲۵) (ج) آتش هجر: تشبیه (۰/۲۵) / پخته شدن: کنایه (۰/۲۵) / واژه آرایبی (۰/۲۵)	۲۲								
۱	ویژگیهای فکری: پرهیز از ستم به دیگران (۰/۵) / ویژگیهای ادبی: تشبیه (آب دیده مظلوم مانند آتش است). (۰/۵)	۲۳								
۱	فراش باد صبا: تشبیه فشرده (۰/۲۵) / فرش زمردین: مجاز به علاقه مشابَهت (۰/۲۵) / سجع (۰/۲۵) / جانبخشی (۰/۲۵) / تناسب	۲۴								
۲۰	تنت به ناز طیبیان نیازمند مباد. جمع نمرات									